ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഷട്ചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഷട്ചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
വൃഷ്ണീനാം പ്രവരോ മന്ത്രീ കൃഷ്ണസ്യ ദയിതഃ സഖാ ।
ശിഷ്യോ ബൃഹസ്പതേഃ സാക്ഷാദുദ്ധവോ ബുദ്ധിസത്തമഃ ॥ **1** ॥

തമാഹ ഭഗവാൻ പ്രേഷ്ഠം ഭക്തമേകാന്തിനം ക്വചിത് ।
ഗൃഹീത്വാ പാണിനാ പാണിം പ്രപന്നാർതിഹരോ ഹരിഃ ॥ **2** ॥

ഗച്ഛോദ്ധവ വ്രജം സൗമ്യ പിത്രോർനൗ പ്രീതിമാവഹ ।
ഗോപീനാം മദ്വിയോഗാധിം മത്സന്ദേശൈർവിമോചയ ॥ **3** ॥

താ മൻമനസ്കാ മത്പ്രാണാ മദർഥേ ത്യക്തദൈഹികാഃ ।
മാമേവ ദയിതം പ്രേഷ്ഠമാത്മാനം മനസാ ഗതാഃ ।
യേ ത്യക്തലോകധർമാശ്ച മദർഥേ താൻ ബിഭർമ്യഹം ॥ **4** ॥

മയി താഃ പ്രേയസാം പ്രേഷ്ഠേ ദൂരസ്ഥേ ഗോകുലസ്ത്രിയഃ ।
സ്മരന്ത്യോഽംഗ വിമുഹ്യന്തി വിരഹൗത്കംഠ്യവിഹ്വലാഃ ॥ **5** ॥

ധാരയന്ത്യതികൃച്ഛ്രേണ പ്രായഃ പ്രാണാൻ കഥഞ്ചന ।
പ്രത്യാഗമനസന്ദേശൈർവല്ലവ്യോ മേ മദാത്മികാഃ ॥ **6** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യുക്ത ഉദ്ധവോ രാജൻ സന്ദേശം ഭർതുരാദൃതഃ।
ആദായ രഥമാരുഹ്യ പ്രയയൗ നന്ദഗോകുലം ॥ **7** ॥

പ്രാപ്തോ നന്ദവ്രജം ശ്രീമാൻ നിമ്ലോചതി വിഭാവസൗ।
ഛന്നയാനഃ പ്രവിശതാം പശൂനാം ഖുരരേണുഭിഃ ॥ **8** ॥

വാസിതാർത്ഥേഭിയുധ്യദ്ഭിർനാദിതം ശുഷ്മിഭിർവൃഷൈഃ।
ധാവന്തീഭിശ്ച വാസ്രാഭിരൂധോഭാരൈഃ സ്ഫവത്സകാൻ ॥ **9** ॥

ഇതസ്തതോ വിലംഘദ്ഭി -
ർഗോവത്സൈർമണ്ഡിതം സിതൈഃ।
ഗോദോഹശബ്ദാഭിരവം
വേണൂനാം നിഃസ്വനേന ച ॥ **10** ॥

ഗായന്തീഭിശ്ച കർമാണി ശുഭാനി ബലകൃഷ്ണയോഃ।
സ്വലങ്കൃതാഭിർഗോപീഭിർഗോപൈശ്ച സുവിരാജിതം ॥ **11** ॥

അഗ്ന്യർകാതിഥിഗോവിപ്രപിതൃദേവാർചനാൻവിതൈഃ।
ധൂപദീപൈശ്ച മാല്യൈശ്ച ഗോപാവാസൈർമനോരമം ॥ **12** ॥

സർവതഃ പുഷ്പിതവനം ദ്വിജാലികുലനാദിതം।
ഹംസകാരണ്ഡവാകീർണൈഃ പദ്മഷണ്ഡൈശ്ച മണ്ഡിതം ॥ **13** ॥

തമാഗതം സമാഗമ്യ കൃഷ്ണസ്യാനുചരം പ്രിയം।
നന്ദഃ പ്രീതഃ പരിഷ്വജ്യ വാസുദേവധിയാഽർചയത് ॥ **14** ॥

ഭോജിതം പരമാന്നേന സംവിഷ്ടം കശിപൗ സുഖം।
ഗതശ്രമം പര്യപൃച്ഛത് പാദസംവാഹനാദിഭിഃ ॥ **15** ॥

കച്ചിദംഗ മഹാഭാഗ
സഖാ നഃ ശൂരനന്ദനഃ।
ആസ്തേ കുശൽയപത്യാദ്യൈ -
ർയുക്തോ മുക്തഃ സുഹൃദ്വൃതഃ ॥ **16** ॥

ദിഷ്ട്യാ കംസോ ഹതഃ പാപഃ സാനുഗഃ സ്വേന പാപ്മനാ।
സാധൂനാം ധർമശീലാനാം യദൂനാം ദ്വേഷ്ടി യഃ സദാ ॥ **17** ॥

അപി സ്മരതി നഃ കൃഷ്ണോ മാതരം സുഹൃദഃ സഖീൻ।
ഗോപാൻ വ്രജം ചാത്മനാഥം ഗാവോ വൃന്ദാവനം ഗിരിം ॥ **18** ॥

അപ്യായാസ്യതി ഗോവിന്ദഃ സ്വജനാൻ സകൃദീക്ഷിതും।
തർഹി ദ്രക്ഷ്യാമ തദ്വക്ത്രം സുനസം സുസ്മിതേക്ഷണം ॥ **19** ॥

ദാവാഗ്നേർവാതവർഷാച്ച വൃഷസർപാച്ച രക്ഷിതാഃ।
ദുരത്യയേഭ്യോ മൃത്യുഭ്യഃ കൃഷ്ണേന സുമഹാത്മനാ ॥ **20** ॥

സ്മരതാം കൃഷ്ണവീർയാണി ലീലാപാംഗനിരീക്ഷിതം।
ഹസിതം ഭാഷിതം ചാംഗ സർവാ നഃ ശിഥിലാഃ ക്രിയാഃ ॥ **21** ॥

സരിച്ഛൈലവനോദ്ദേശാൻ മുകുന്ദപദഭൂഷിതാൻ।
ആക്രീഡാനീക്ഷമാണാനാം മനോ യാതി തദാത്മതാം ॥ **22** ॥

മൻയേ കൃഷ്ണം ച രാമം ച പ്രാപ്താവിഹ സുരോത്തമൗ।
സുരാണാം മഹദർഥായ ഗർഗസ്യ വചനം യഥാ ॥ **23** ॥

കംസം നാഗായുതപ്രാണം മൽലൗ ഗജപതിം തഥാ।
അവധിഷ്ടാം ലീലയൈവ പശൂനിവ മൃഗാധിപഃ ॥ **24** ॥

താലത്രയം മഹാസാരം ധനുർയഷ്ടിമിവേഭരാട്।
ബഭഞ്ജൈകേന ഹസ്തേന സപ്താഹമദധാദ് ഗിരിം ॥ **25** ॥

പ്രലംബോ ധേനുകോഽരിഷ്ടസ്തൃണാവർതോ ബകാദയഃ।
ദൈത്യാഃ സുരാസുരജിതോ ഹതാ യേനേഹ ലീലയാ ॥ **26** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇതി സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ നന്ദഃ കൃഷ്ണാനുരക്തധീഃ।
അത്യുത്കംഠോഽഭവത്തൂഷ്ണീം പ്രേമപ്രസരവിഹ്വലഃ ॥ **27** ॥

യശോദാ വർണ്യമാനാനി
പുത്രസ്യ ചരിതാനി ച।
ശൃണ്വന്ത്യശ്രൂണ്യവാസ്രാക്ഷീത്
സ്നേഹസ്നുതപയോധരാ ॥ **28** ॥

തയോരിത്ഥം ഭഗവതി കൃഷ്ണേ നന്ദയശോദയോഃ।
വീക്ഷ്യാനുരാഗം പരമം നന്ദമാഹോദ്ധവോ മുദാ ॥ **29** ॥

ഉദ്ധവ ഉവാച
യുവാം ശ്ലാഘ്യതമൗ നൂനം ദേഹിനാമിഹ മാനദ।
നാരായണേഽഖിലഗുരൗ യത് കൃതാ മതിരീദൃശീ ॥ **30** ॥

ഏതൗ ഹി വിശ്വസ്യ ച ബീജയോനീ
രാമോ മുകുന്ദഃ പുരുഷഃ പ്രധാനം।
അൻവീയ ഭൂതേഷു വിലക്ഷണസ്യ
ജ്ഞാനസ്യ ചേശാത ഇമൗ പുരാണൗ ॥ **31** ॥

യസ്മിഞ്ജനഃ പ്രാണവിയോഗകാലേ
ക്ഷണം സമാവേശ്യ മനോ വിശുദ്ധം।
നിർഹൃത്യ കർമാശയമാശു യാതി
പരാം ഗതിം ബ്രഹ്മമയോഽർകവർണഃ ॥ **32** ॥

തസ്മിൻ ഭവന്താവഖിലാത്മഹേതൗ
നാരായണേ കാരണമർത്യമൂർതൗ।
ഭാവം വിധത്താം നിതരാം മഹാത്മൻ
കിം വാവശിഷ്ടം യുവയോഃ സുകൃത്യം ॥ **33** ॥

ആഗമിഷ്യത്യദീർഘേണ കാലേന വ്രജമച്യുതഃ।
പ്രിയം വിധാസ്യതേ പിത്രോർഭഗവാൻ സാത്വതാം പതിഃ ॥ **34** ॥

ഹത്വാ കംസം രംഗമധ്യേ പ്രതീപം സർവസാത്വതാം।
യദാഹ വഃ സമാഗത്യ കൃഷ്ണഃ സത്യം കരോതി തത് ॥ **35** ॥

മാ ഖിദ്യതം മഹാഭാഗൗ ദ്രക്ഷ്യഥഃ കൃഷ്ണമന്തികേ।
അന്തർഹൃദി സ ഭൂതാനാമാസ്തേ ജ്യോതിരിവൈധസി ॥ **36** ॥

ന ഹ്യസ്യാസ്തി പ്രിയഃ കശ്ചിന്നാപ്രിയോ വാസ്ത്യമാനിനഃ।
നോത്തമോ നാധമോ നാപി സമാനസ്യാസമോഽപി വാ ॥ **37** ॥

ന മാതാ ന പിതാ തസ്യ ന ഭാർയാ ന സുതാദയഃ।
നാത്മീയോ ന പരശ്ചാപി ന ദേഹോ ജൻമ ഏവ ച ॥ **38** ॥

ന ചാസ്യ കർമ വാ ലോകേ സദസൻമിശ്രയോനിഷു।
ക്രീഡാർഥഃ സോഽപി സാധൂനാം പരിത്രാണായ കൽപതേ ॥ **39** ॥

സത്ത്വം രജസ്തമ ഇതി ഭജതേ നിർഗുണോ ഗുണാൻ।
ക്രീഡന്നതീതോഽത്ര ഗുണൈഃ സൃജത്യവതി ഹന്ത്യജഃ ॥ **40** ॥

യഥാ ഭ്രമരികാദൃഷ്ട്യാ ഭ്രാമ്യതീവ മഹീയതേ।
ചിത്തേ കർതരി തത്രാത്മാ കർതേവാഹന്ധിയാ സ്മൃതഃ ॥ **41** ॥

യുവയോരേവ നൈവായമാത്മജോ ഭഗവാൻ ഹരിഃ।
സർവേഷാമാത്മജോ ഹ്യാത്മാ പിതാ മാതാ സ ഈശ്വരഃ ॥ **42** ॥

ദൃഷ്ടം ശ്രുതം ഭൂതഭവദ് ഭവിഷ്യത്
സ്ഥാസ്നുശ്ചരിഷ്ണുർമഹദൽപകം ച।
വിനാച്യുതാദ് വസ്തു തരാം ന വാച്യം
സ ഏവ സർവം പരമാർഥഭൂതഃ ॥ **43** ॥

ഏവം നിശാ സാ ബ്രുവതോർവ്യതീതാ
നന്ദസ്യ കൃഷ്ണാനുചരസ്യ രാജൻ।
ഗോപ്യഃ സമുത്ഥായ നിരൂപ്യ ദീപാൻ
വാസ്തൂൻ സമഭ്യർച്യ ദധീൻയമന്ഥൻ ॥ **44** ॥

താ ദീപദീപ്തൈർമണിഭിർവിരേജൂ
രജ്ജൂർവികർഷദ്ഭുജകങ്കണസ്രജഃ।
ചലന്നിതംബസ്തനഹാരകുണ്ഡല -
ത്വിഷത്കപോലാരുണകുങ്കുമാനനാഃ ॥ **45** ॥

ഉദ്ഗായതീനാമരവിന്ദലോചനം
വ്രജാംഗനാനാം ദിവമസ്പൃശദ് ധ്വനിഃ।
ദധ്നശ്ച നിർമന്ഥനശബ്ദമിശ്രിതോ
നിരസ്യതേ യേന ദിശാമമംഗലം ॥ **46** ॥

ഭഗവത്യുദിതേ സൂർയേ നന്ദദ്വാരി വ്രജൗകസഃ।
ദൃഷ്ട്വാ രഥം ശാതകൗംഭം കസ്യായമിതി ചാബ്രുവൻ ॥ **47** ॥

അക്രൂര ആഗതഃ കിം വാ
യഃ കംസസ്യാർഥസാധകഃ।
യേന നീതോ മധുപുരീം
കൃഷ്ണഃ കമലലോചനഃ ॥ **48** ॥

കിം സാധയിഷ്യത്യസ്മാഭി -
ർഭർതുഃ പ്രേതസ്യ നിഷ്കൃതിം।

ഇതി സ്ത്രീണാം വദന്തീനാ -
മുദ്ധവോഽഗാത് കൃതാഹ്നികഃ ॥ **49** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ
നന്ദശോകാപനയനം നാമ ഷട്ചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥